

2022 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΠΑ.Λ.

Σάββατο 16 Απριλίου 2022 | Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:

1^η Δραστηριότητα

- A1.** Σε μια συνέντευξη που διάβασα, παιδιά, στο διαδίκτυο, η κα Αναστασία Χαλκιά, διδάκτωρ της Εγκληματολογίας αναφερόταν, μεταξύ άλλων, στις αλλαγές της νέας εποχής που συνθέτουν το νέο πρόσωπο της βίας. Ειδικότερα, επεσήμανε τη διευκόλυνση του εγκλήματος και τη δημιουργία εγκληματικών δικτύων, καλά οργανωμένων εξαιτίας της τεχνολογικής ανάπτυξης. Σε κοινωνικό επίπεδο, υπογράμμισε ότι η καθημερινή παράβαση των κοινωνικών κανόνων σε συνδυασμό με την έλλειψη παροχής μέσων για την προστασίας τους προκαλεί ρήγματα στην κοινωνική συνοχή αυξάνοντας την εγκληματικότητα.
- A2.** α) ΛΑΘΟΣ, «η εξουκείωση από νεαρή ηλικία ... και επαναλαμβανόμενης εγκληματικότητας»
β) ΛΑΘΟΣ, «ένας ήσσονος βαρύτητας άμετρες συνέπειες στο θύμα»
γ) ΣΩΣΤΟ, «Η ανάπτυξη της τεχνολογίας ... για τη διάπραξη τους»

2^η Δραστηριότητα

- A3.** α) Η παράγραφος αναπτύσσεται με αίτιο - αποτέλεσμα. Στη θεματική περίοδο αναφέρεται το αίτιο («Η πλήρης απαξίωση της ζωής») και στα σχόλια παρουσιάζεται το αποτέλεσμα («Είναι αυτή που έχει επιφέρει την κλιμάκωση...για ασήμαντη αφορμή»). Πρόθεση είναι να ερμηνεύσει το νέο πρόσωπο της βίας αναδεικνύοντας την αιτιακή σχέση της απαξίωσης της ζωής και της αυξημένης βιαιότητας.
- β) χρονική σειρά: ταυτόχρονα (1η§) = συγχρόνως
αποτέλεσμα: ώστε (1η§) = με αποτέλεσμα
επεξήγηση: Ειδικότερα (1η§) = Πιο συγκεκριμένα
- A4.** α) Στον τίτλο οι μαθητές μπορούν να χρησιμοποιήσουν μεταφορική γλώσσα, σχολιαστικά σημεία στίξης και εφόσον χρησιμοποιήσουν ρήμα, υποτακτική ή προστακτική έγκλιση και α' ή β' ρηματικό πρόσωπο.
- β) Ο αρθρογράφος θέτει τα συγκεκριμένα ερωτήματα («Τι άλλαξε τα τελευταία χρόνια; Γιατί το τελευταίο χρονικό διάστημα παρακολουθούμε γεγονότα ακραίας βίας και ανομίας;») με στόχο να κινητοποιήσει τη σκέψη του αναγνώστη και να τον προβληματίσει σχετικά με την έξαρση της βίας στην κοινωνία του σήμερα. Παράλληλα λειτουργούν συνδεδεμένα, αφού εξασφαλίζουν σμαλό πέρασμα στη συνέντευξη που ακολουθεί.
- A5.** αναφερθούμε: αναφορά, αναφορικός
αυξήσει: αύξηση, αυξητικός
προκαλέσει: πρόκληση, προκλητικός

3^η Δραστηριότητα

A6. Κειμενικό είδος: εισήγηση

Ύφος: επίσημο, τυπικό, άμεσο

Γλώσσα: κυρίαρχη η αναφορική

Πρόσωπα: α' ρηματικό πρόσωπο, β' πληθυντικό, γ' ρηματικό πρόσωπο

Προσφώνηση: Κυρίες και Κύριοι Σύεδροι,

Πρόλογος: Χαιρετισμός, δήλωση της ιδιότητας του ομιλούντα, παράθεση της αφορμής εκφώνησης της επιστολής και πρώτη αναφορά στο θέμα που θα αναλυθεί.

Κύριο Μέρος:

- Παιδεία που θα διαμορφώνει ολοκληρωμένες προσωπικότητες και θα επιτρέπει την υιοθέτηση του διαλόγου ως μέσου επίλυσης διαφορών. Ορθή διαπαιδαγώγηση των νέων μέσα στην οικογένεια και στη συνέχεια στο σχολείο. Γαλούχησή τους με αρχές που να παραπέμπουν σε διαχρονικές αρετές και αξίες. Κατανόηση πως ο σεβασμός στην αξιοπρέπεια και στην προσωπικότητα του άλλου ανθρώπου είναι απολύτως αναγκαία προϋπόθεση για την επίτευξη της αρμονικής κοινωνικής συνύπαρξης
- Η σωστή αξιολόγηση και αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου συμβάλλει στην εκτόνωση, στην απαλλαγή από δυσάρεστες ψυχικές καταστάσεις και ταυτόχρονα στην υγιή διοχέτευση της ενεργητικότητας των νέων. Ο ρόλος της Πολιτείας σημαντικός για την εξασφάλιση χώρων άθλησης και καλλιτεχνικής έκφρασης.
- Η άμβλυνση των κοινωνικών αντιθέσεων και των αδικιών, η μείωση της ανεργίας και ο περιορισμός της οικονομικής δυστυχίας μέσα από τη μέριμνα, κυρίως της Πολιτείας για την εδραίωση ενός κράτους δικαίου.
- Τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, οι άνθρωποι του πνεύματος και των τεχνών μπορούν να ευαισθητοποιήσουν και να παραδειγματίσουν μέσα από την προβολή προτύπων ανθρωπιάς και αξιοπρέπειας, τονίζοντας έτσι και την αναγκαιότητα περιορισμού της βίας και την αναγκαιότητα καλλιέργειας της συλλογικής συνείδησης.

- Βελτίωση του τρόπου αστυνόμευσης, του νομοθετικού συστήματος, της δικαστικής εξουσίας. Το σωφρονιστικό σύστημα θα πρέπει να εκσυγχρονιστεί, αφού σκοπός της ποινής δεν είναι η εκδίκηση, αλλά ο συνετισμός του δράστη και η ομαλή επανένταξή του.

Επίλογος: Συμπεράσματα και έκφραση προσδοκίας για την αποτελεσματική διαχείριση του θέματος.

Αποφώνηση: Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:

1^η Δραστηριότητα

- B1.** Το ποιητικό υποκείμενο προειδοποιεί πως ποτέ ο νέος δεν θα βρει ψυχική γαλήνη, αν επενδύει στη βία, αν αδιαφορεί για το κοινό καλό και για τους αγώνες των προηγούμενων γενιών, αγώνες που κι αυτός έχει ανάγκη να ενστερνιστεί, για να προοδεύσει. Η προϋπόθεση για να ανατρέψει αυτή την κατάσταση είναι να αποφασίσει να αποτινάξει τα «μαύρα», βίαια αισθήματα που τρέφει και φωλιάζουν εντός του, μια για πάντα.

2^η Δραστηριότητα

- B2.** Ανάμεσα σε άλλα σχήματα λόγου εντοπίζουμε και μια μεταφορά («Αγκαλιά ανοιχτή»). Με τη μεταφορά δημιουργούνται απροσδόκητοι εκφραστικοί συνδυασμοί, που προσδίδουν στη γλώσσα πλούτο και δύναμη, εκφραστικότητα και ζωηρότητα. Η λειτουργία της μεταφοράς είναι να εκφράσει με έντονο τρόπο την κατάσταση και ταυτόχρονα τη συναισθηματική επίδραση που αυτή έχει πάνω στον ποιητή. Συγκεκριμένα, το ποιητικό υποκείμενο τονίζει ότι για τον καθένα υπάρχει μια αγκαλιά μεγάλη, ανοιχτή και ζεστή που θα ηρεμήσει τη βασανισμένη ψυχή του και θα βιώσει το ειλικρινές και ιαματικό ενδιαφέρον που του στερήθηκε.

- B3.** Στην τελευταία στροφή επιλέγονται το β' ρηματικό πρόσωπο («είσαι», «Μίλα») και ταυτοχρόνως η προστακτική έγκλιση («Έλα. / Μοιράσου. / Δέξου. / Άνοιξε. / Μίλα»). Με την επιλογή του β' ενικού ρηματικού προσώπου ο ποιητής θέλει να δημιουργήσει ένα νοερό διάλογο με τον αναγνώστη, προσδίδοντας οικειότητα και διδακτικό τόνο στο ποίημα. Ταυτοχρόνως, με την προστακτική έγκλιση ο διδακτικός τόνος αποκτά διαστάσεις έντονης προτροπής. Τονίζει ότι στον αγώνα ο νέος δεν είναι μόνος, παραινώντας τον ταυτοχρόνως να μάθει να μοιράζεται, να δέχεται βοήθεια, να ανοίξει την καρδιά του και να απευθυνθεί σε εκείνους που μπορούν και θέλουν να τον βοηθήσουν.
- B4.** Το ποίημα κατατάσσεται στη νεωτερική ποίηση. Τρία ενδεικτικά χαρακτηριστικά περιεχομένου που το αποδεικνύουν είναι αρχικά το υπαινικτικό περιεχόμενο. Το νόημα του ποιήματος δεν είναι ξεκάθαρο, εντοπίζεται ασάφεια και κρίνεται σε σημεία δυσνόητο («το μαύρο που εντός σου κατοικεί, το μαύρο που σε τρώει»). Επίσης, χρησιμοποιείται καθημερινό αντιποιητικό λεξιλόγιο («στη σόλα σου γραμμένα», «δεν σου καίγεται καρφί»). Τέλος, άλλο ένα χαρακτηριστικό είναι η εκφραστική τόλμη. Τα σχήματα λόγου είναι τολμηρά, αλλόκοτα, στόχο δεν έχουν να εξωραΐσουν απλώς το ποίημα, αλλά να δημιουργήσουν έντονα συναισθήματα («τ' αθώο τζάμι», «το μαύρο που σε τρώει»).

3^η Δραστηριότητα

- B5.** Φιλική επιστολή. (ημερομηνία, τόπος, προσφώνηση- αποφώνηση, οικείο, άμεσο ύφος, α' + β' ρηματικό πρόσωπο).

Ημερομηνία, Τόπος

Αγαπημένε/η μου φίλε/η,

Σου στέλνω αυτό το γράμμα γιατί διάβασα ένα ποίημα του Γιώργου Ρούσκα και μου γεννήθηκε πληθώρα σκέψεων που θα ήθελα να μοιραστώ μαζί σου σχετικά με όλα εκείνα που μας κρατούν δέσμιους υποδεέστερων βίαιων συναισθημάτων και πρέπει πάση θυσία να απορρίψουμε.

2022 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

- Αρνητικά πρότυπα που μας προωθούνται από την οικογένεια και το σχολείο, πρότυπα βίας, αντιανθρωπιστικά και τεχνοκρατικά που ναρκώνουν την κρίση μας.
- Αποσύνδεση από την τεχνολογική εξάρτηση, καθώς τα μέσα δικτύωσης και τα ΜΜΕ συχνά δημιουργούν καταστάσεις φανατισμού που συντηρούν αισθήματα βίας και αλληλοσπαραγμού.
- Το υλιστικό πρότυπο της εποχής, το οποίο δημιουργεί πρότυπα καταναλωτισμού και ανταγωνιστικές τάσεις, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζουμε τους συνανθρώπους μας χρησιμοθηρικά.
- Έμφυτες άλλα και επίκτητες ρατσιστικές αντιλήψεις που φωλιάζουν συχνά στις καρδιές μας και πρέπει να απομονώσουμε, ώστε να απελευθερωθούμε από τη δηλητηριώδη τους επιρροή.

Έτσι, αν συνειδητοποιήσουμε την τοξική επίδραση των παραπάνω θα καταφέρουμε να απαγκιστρωθούμε επιτέλους, φίλε μου, από όλα εκείνα που μας κάνουν να χάνουμε την ανθρωπιά μας. Περιμένω απάντησή σου σύντομα.

Με αγάπη,
Ο/η φίλος/η σου